

supra = zgoraj;

Suffrag. (suffragia) = molitev, v kateri se svetniki na pomoč kličejo.

Tantum = samo;

Te Deum = tebe, Bog (hvalimo)!

Tempus = čas; tempus paschale = velikonočni čas;

Tract. (Tractus) = imé neke kratke molitve po berilu;

Transfiguratio = spremenjenje;

Trinit. (trinitatis) n. pr. festum = praznik presv. Trojice;

praef. de s. Trinitate = predgovor presv. Trojice.

Ultim. (ultimus, ultimum) = zadnji, zadnje;

una = ena sama, n. pr. oratio = molitev;

ut = kakor, vespere ut in primis vesperis = kakor prve večernice;

ut in dominica praecedenti = kakor poprejšujo nedeljo.

W. (virgo) = Devica;

V. (versus) vers = verstica v pesmi;

vac. (vacat) = manjka t. j. naj se izpusti;

vel = ali;

Velum = ogrinjalo, s katerim je mašnik pri blagoslovu ogernjen;

Velantur cruces velis violaceis = britke martre (razpela) naj se z višnjevim ogrinjali zakrijejo;

Vesp. (vesper) večernica in I. vesperis (in primis vesperis) = o prvih večernicah, pred praznikom zvečer;

Vespere de sequenti = večernice, ki se molijo ali pojó na dan svetnika, katerega praznik se bo še le prihodnji dan obhajal;

Vid. (vidua) = vdova;

vig. (vigilia) predpraznovanje;

Virg. (virgo, virginis) = devica, device;

Vir. (viridis) = zelena (barva);

viol. (violaceus) = višnjeva (barva);

visitatio B. V. M. = Mariino obiskanje.

Novice.

Iz Koroškega. V Wolfsberg-u na Koroškem so učitelji tega okraja osnovali med seboj družbo, ki se imenuje družba za daljno izobraževanje učiteljev (Lehrer-Fortbildungsverein). Imé že kaže, kaj namerjava ta družba. Osnoval je to družbo marljivi učitelj 4. razreda glavnih šol v Wolfsbergu, g. France Goenitzer, kateri je tudi prednik temu društvu. G. Zill je prednikov namestnik in g. Kaufitsch tajnik. Vsaki mesec se bodo shajali in imeli govore o šolstvu in drugih znanstvenih rečeh.

Iz lavantinske doline. Kakošne čudne zapopadke imajo nekteri ljudje od šole, nam kaže naslednja prigodba: Po lavantinski dolini sprejemajo v šolo otroke tudi po veliki noči. Zapisala je 5. aprila ženska v nekem kraju svojega otroka v šolo, in 7., tedaj dva dni potem, je učenika prašat prišla, kako to, da otrok še brati ne zna, ter pravi učeniku: „Vi znate pač slabo poučevati“. — Ni tedaj dovolj, da gonimo otroke v šolo, treba je tudi starše poučevati, da vejo, kaj in čemu je šola.

Z Gorenškega. „Tovarš!“ Rad bi ti dopisal kaj prijetnih in veselih novic; ali kamor se ozrem, ne vidim skoraj drugega kot križe, nadloge, težave in zopernosti. Vreme pretečene zime je bilo tudi pri nas za šolo kaj vgodno. Ali glej! priklatlja se je v naš kraj druga nadloga, ki je zimski čas bolj ali manj neredno šolsko obiskovanje uzrokovala. Bolezen, vnetica v gerlu, je napadala večino šolske mladine; tej pridražili so se kaj radi tudi osepci, in tako so mogli nekteri otroci pri naj boljši volji po cele tri tedne doma ostajati. Lepi pomladanski dnevi zvodijo tudi marsikakega učenca ali na polje delat, ali pa z drobnico na pašo. Po naših planinah se ne cedi več samo mleko in maslo, kakor nekdam v boljših časih. Oče „Triglav“, je zmiraj bolj „čmeren“ in „pust“. Zmiraj bolj odteguje svoje nekdanje dobrote, in na mesto njih nam ponuja čedalje več pelinovice. Kakor navadno povsod, tudi pri nas „suhožep“ zmiraj bolj rogovili. Tudi učitelji to nadlogo bolj ali manj občutimo. Dostikrat zasluženi „reparji“ prav po polževo domu dohajajo. Zastran pomanjkanja dela in denarja se tudi letos več ljudi od nas in iz okolice napravlja v daljno Ameriko. Rado bi jih šlo še več, ko bi mogli prodati svoje sedanje kočee s posestvom vred in se preskerbeti s potrebno popotnico za daljno potovanje.

Večkrat se tudi na Gorenškem primeri, kar je bilo sicer do naj poznejših časov nenavadno, da temu in unemu kmetu zaropota pogubivni boben na ušesa. Bog daj že skoraj boljših časov! Zdravstvu, ljubi „Tovarš!“ Upam, da ti kmali naznanim kaj bolj veselih in zanimivih novic iz našega kraja! *) Z Bogom! *Podtriglavski.*

Iz Ljubljane. Razpis preč. tukajšnjega konzistorija do okrajnih šolskih ogledništev (21. marca s št. 360/70) zastavlja učiteljem vprašanja, iz med katerih mora vsak učitelj naj manj dve ali po slovenski ali po nemški izdelati in okrajnemu ogledništvu oddati. Zanimanje naj se potem v sporočilu imenujejo, da se bo vedilo, komu ni nič mar za svojo omiko (ker se njih imena pogrešajo celo v imeniku naročnikov „Oesterr. Schulb.“ in „Uč. Tovarša“).

Vprašanja so te la:

1. Naj se ob kratkem pa vendar popolnoma razloži, kaj ima učitelj opraviti pri obdelovanji razširjenega stavka (v II. delu „Praktične slovensko-nemške gramatike“), da se učenci v slovenskem in nemškem jeziku izobražujejo, in kako naj se oba jezika, eden z drugim primerjata.

*) Prosimo!

2. Ker se je po ukazu slavne deželne vlade 13. febr. t. l. s št. 1654 določilo, da nehajo dosedanja vodila pri poduku v pisanji, naj se prevdari, ali bi ne bilo še naj bolj vspešno, ako bi se pri tem poduku ravnalo po pravih knezošk. okrožnici 21. sept. 1864. l. s št. 1160/205.

3. Namesti česa so sedanje spisnice (Fleisshefte)? kaj naj se v nje piše, in kako naj se ravná, da se koristno in brez velikega truda spisujejo?

4. Kako naj učitelj katehetu pomaga, da otroci keršanski nauk razumejo po umu in sercu, in da ga tudi ohranijo v spominu.

Drugi enaki razpis 22. marca t. l. s št. 357/67 pa po ukazu slavnega ministerstva priporoča naslednje knjige:

1. drugi natis šolskega atlasa (Naturhistorischer Schulatlas von Dr. Karl Arendt, Leipzig, Brockhaus, 1866) za učence in učitelje srednjih in glavnih šol. Veljá vezan 1 tol. 26 n. gr.

2. „Elementar-Atlas“ (sostavljen iz Stielerjevih in Slijdovih zemljevidov). Dobiva se pri Justusu in Perthesu v Gotu in na Dunaji, ima 14 zemljevidov po 1 gold., ki pa se tudi prodajajo posebej za posamne kronovine.

3. „Pervo in drugo berilo za slovenske šole“ (po 24 in 27 kr.) je prišlo na svitlo v novem natisu, kteremu so tudi pridjani napevi za pesmi, ki so v teh berilih. Učitelji naj jih kupujejo, in naj učé po teh napevih mladino peti. Te berila se bodo tudi dajale ubožnim učencem zastoj (Gratisbuch).

4. Tudi Herrman Stein, lastnik domače šole v Pragi št. 600, I., je izdal neki atlas (SchulAtlas der österr. Monarchie), ki ima 9 listov na belem in na črnem papirju, ki se ravno tako priporoča kakor ta pod št. 1. Na belem papirji veljá 1 gold., na črnem pa 2 gl.

— Slavno c. k. namestništvo (Statthaltereii) v Terstu je pri tiskarji Milicu v Ljubljani naročilo in kupilo 200 iztisov „Malega sadjorejca“, kterega bode, berž ko ne, razdelilo učencem malih šol na kmetih. Slava!

— Zopet sta prišla iz Prage dva zvezka Gerbičeve „Lire Sijonske“, 4. list za mesec april in 1 list za mesec januar. Kdor je še nima, naj si jo naroči, mu ne bo žal.

— Prišel je na svitlo nov zvezek še ne natisnjenih Riharjevih napevov za Marijine pesmi, prav primerne za sedanje šmarnice. Dobiva se pri sestri r. g. Riharja in tudi pri Kremzarji.

— „Danica“ pravi: „Laibaharica je preč. knezošk. konzistorija šolsko okrožnico (ktero je „Tov“, prinesel 1. aprila t. l.) neki dobila iz nemške Gracarice (Gr. Z.)“. Ni čudno tedaj, da je naš šolski list še tako malo znan in razširjen, ker ga še domá ne poznajo, ali se nočejo ž njim meniti.

Prememba v učiteljskem stanu.

G. Anton Richter, učitelj v Koprivniku (na Kočevskem), je umrl; njegova služba je razpisana od 21. aprila do 1. junija t. l.